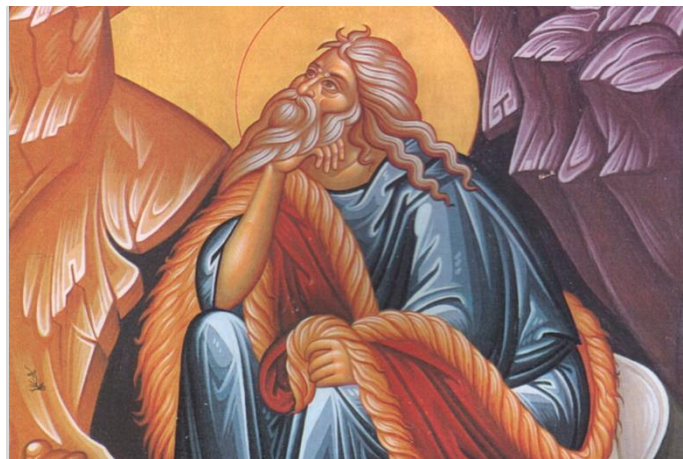

STAUROS

č. 14 júl 2023

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Keď je už optimizmus toxický

„Urob z toho najlepšie, čo sa dá! Ak Vám život ponúkne citrón, spravte z neho limonádu! Ak sa Vám zatvoria dvere, určite sa niekde otvorí okno! Nebuď muchou, ktorá sadá na každú nečistotu, ale buď včelou, ktorá vyhľadáva sladký nektár! Každý deň nemusí byť úžasný, ale každý deň niečo úžasné určite nájdeš!“ Obrat psychologicko-poradenských služieb vraj celosvetovo dosahuje cca 3 miliardy USD a každým rokom rastie. Z ich repertoára pochádza vzorka vyššie uvedených výrokov, ktoré sa dajú zhrnúť do všadeprítomného hesla: Mysli pozitívne! „Všetkého veľa škodí“, povedal si zrejme newyorský psychológ Dr. Konštantín Lukin a v roku 2019 opísal fenomén tzv. toxickej positivity. Od zdravého optimizmu sa toxická pozitivita líši tým, že popiera akékoľvek negatívne emócie a stáva sa tak karikatúrou pozitívneho myslenia. Klasickým príkladom je, keď je sťažnosť: „Mám stres v práci!“ vybavená reakciou: „Buď rád, že nejakú prácu vôbec máš.“ Toxickú pozitivitu môže podľa odborníka odhaliť aj príliš časté používanie kliše fráz: „čo ťa nezabije, to ťa posilní“, „to prejde“ alebo „ak nebudeme hovoriť pozitívne, radšej nehovorme nič.“ Jej príčiny vidí profesorka psychológie na univerzite v Kostnici Britta Renner v zmenených životných podmienkach. „Niekdajšie zdroje nebezpečenstva odpadli. Boh už neurčuje osud človeka. Človek už za svoj život primárne neviní vonkajšie okolnosti. Zodpovednosť za úspešný život spočíva predovšetkým na jednotlivcovi. Či budeme šťastní alebo nešťastní, je len na nás.“ Podľa profesorky „nemeckého Harvardu“ niekde tu pramení falošná predstava, že zbaviť sa pocitu viny sa dá permanentným úsmevom a neustálymi afirmáciami. Zdravé pozitívne myslenie má však dočinenia so spracovaním aj negatívnych emócií, čo opísal už dánsky filozof Søren Kierkegaard známou vetou: „Kto sa naučil cítiť úzkosť správnym spôsobom, ten ovláda to najpodstatnejšie.“

Optimizmus Biblie

Kto sa z tohto odrazového mostíka prehupne do duchovnej sféry, snahu o pozitívne myslenie nachádza takmer na každom kroku. Jej postupný vývoj dokumentuje Biblia. Paušálne vnímanie atmosféry v Starom zákone vyznieva dosť negatívne. Boh je tam neraz vykreslený ako trestajúci Boh, ktorého hnev treba upokojiť a jeho priazeň si musíme zaslúžiť. Vedie k tomu jedna hlavná cesta: dodržiavaj príkazy a Boh ťa bude mať rád, bude sa ti dariť, budeš

mať úspech a majetok! Nový zákon však otvára cestu k nepoznanému optimizmu, ktorý starozákonný „pesimista“ nie vždy chápe a prijíma. A keď sa ich svety stretnú, o problém je postarané.

Božie „zadarmo“ stojí príliš veľa

Názorne to môžeme odsledovať na vzorke známeho príbehu uzdravenia, ktorý zaznamenal svätý mýtnik Matúš na začiatku deviatej kapitoly svojho evanjelia. Pán Ježiš tu uzdraví ochrnutého človeka. Máme pred sebou situáciu, s ktorou si starozákonný pesimizmus nevedel dať rady. Takéto prípady posudzoval ako beznádejné. V celom Starom zákone nenájdeme jediný príklad uzdravenia quadriplegika a rovnako aj v Talmude chýba modlitba za uzdravenie úplne ochrnutého. Jednoducho sa v takom prípade nedalo nič robiť. Tento pesimisticky vyznievajúci prípad však osvietia optimistické slová Ježiša Krista: „Dúfaj, synu, odpúšťajú sa ti hriechy.“ (Mt 9,2) Nevídaný optimizmus je z nášho pohľadu doslova unikátny, lebo je to prvý a posledný krát v tomto evanjeliu, keď Pán Ježiš odpúšťa hriechy. Vzápätí však naráža na pesimizmus človeka Starého zákona – prítomným Židom hneď zasvietila v hlave kontrolka: „Pozor, to predsa nejde len tak! Na to predsa potrebujeme presne predpísaný obrad. A potom, veď to len Boh môže odpúšťať hriechy!“ Tá šokujúca ľahkosť Ježiša Krista je pre starozákonného človeka neznesiteľne ťažká. To Božie „zadarmo“ zrazu stojí tak veľa. Prečo? Možnože aj preto, lebo to už nie je o mne, už si svoje odpustenie nemôžem „odpracovať“ predpísaným rituálnom. Cena za odpustenie sa zdá byť privysoká: je potrebné nechať umrieť vlastnú pýchu. Lenže ak ju človek zaplatí, dostáva neporovnateľne viac. V okamihu smrti mojej pýchy sa vo mne môže narodiť Božia dcéra, Boží syn. Ježiš Kristus objavuje v tomto dospelom človeku dieťa, ktoré dávno „ochrnutlo“. Quadriplegik dostáva možnosť nového začiatku: môže začať žiť svoj život ako Božie dieťa. Toto je centrálné uzdravenie, ktoré sa v príbehu odohralo. Je to zázrak odpustenia hriechov, ktoré daruje nový začiatok. Pán Ježiš krátko po tom uzdravil ochrnutého aj fyzicky a zdôvodnil to slovami: „aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy“. (Mt 9,6) Fyzické uzdravenie malo poslúžiť na to, aby sa ľudia dozvedeli o tom hlavnom – vnútornom.

Liek proti toxickému optimizmu

Z tohto pohľadu je kresťan človek, ktorý sa necháva uzdraviť optimizmom Ježiša Krista; teda zadarmo prijíma post syna a dcéry Boha. No hoci máme vyhraté, ešte sme nevyhrali. Nenápadne nás totiž naďalej ohrozuje pýcha v novom šate. Keďže sme odhalili a odmietame starozákonný pesimizmus, obliekla si pýcha lákavý odev toxického pozitivizmu. Žiaľ, aj medzi nami kresťanmi sa dnes úspešne šíria sekulárno-progresívne vírusy typu: „nič sa nestalo“, „všetko zvládnem sám“, alebo „hlavne, že sa máme radi“. Kresťanský optimizmus sa zmenil na toxický. Zrazu je dovolené všetko, veď Boh nás predsa miluje takých, akí sme. Pozornému čitateľovi však neunikne, že žiaden prípad uzdravenia v kánonických evanjeliách nie je spojený s výzvou či dovolením, aby dotyční hrešili veselo ďalej. Práve naopak. V mysli mi ešte rezonujú slová amerického biskupa slovenského pôvodu Larryho Jamesa Kulicka, ktorý v nedávnom rozhovore pre Štandard povedal, že predsa nemôžeme „iných sprevádzať na zráz útesu, aby z neho spadli... Pomáhame im, aby prišli k poznaniu pravdy a tým k objaveniu pravej nádeje a radosti.“ Tabletky pravdy evanjelia v sebe vždy spája obe zložky: objavuje v nás Božie deti, no súčasne odhaľuje aj všetko to, čo nás o túto pozíciu oberá.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 10. - 16. 7. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: <i>veľká večiereň</i>

NEDEĽA	SIEDMA PO PÄŤDESIATNICI, 6. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: <i>večiereň</i>
---------------	---

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 17. - 23. 7. 2023

Pondelok	<i>Blažený hieromučeník Pavol Peter, prešovský biskup</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: Moleben k bl. Pavlovi Petrovi
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) Veľká večiereň
Štvrtok	<i>Svätý prorok Eliáš</i> 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: <i>veľká večiereň</i>

NEDEĽA	ÔSMA PO PÄŤDESIATNICI, 7. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: <i>večiereň</i>
---------------	---

OZNAMUJEME

- V nedeľu 16. 7. 2023 bude zbierka na Podporný fond. Jej účelom je podpora ekonomicky slabších farností našej eparchie. Vopred ďakujeme za Vašu podporu.
- V pondelok, 17. 7. 23 slávime odporúčaný sviatok blahoslaveného hieromučeníka Pavla Petra Gojdiča. Po sv. liturgii sa pomodlíme moleben k hieromučeníkovi.
- Vo štvrtok 20. 7. 23 slávime odporúčaný sviatok *svätého a slávneho proroka Eliáša*. V predvečer sviatku sa pomodlíme veľkú večiereň a v deň sviatku budú dve sv. liturgie – ráno o 7.00 hod. v cirkevnoslovanskom a o 17.00 hod. v slovenskom jazyku.
- Sv. tajomstvo manželstva chcú prijať *Lubomír Moravčík a Viera Žezulková*. Kto by vedel o kánonickej prekážke brániacej sláveniu manželstva, má to oznámiť cirkvi. Zároveň však môžeme zahrnúť aj tento pár do svojich modlitieb.
- **LETNÉ ZMENY V SLÁVENÍ BOHOSLUŽIEB:**
  - Počnúc nedeľou, 2. 7. 2023 sv. liturgia o 12.00 hod. nebude. Ostatné nedeľné bohoslužby zostávajú zachované v doterajších časoch i jazykoch.
  - Počas mesiacov júl a august nebudú nedeľné sv. liturgie vo „filiálkach“ - Malacky, Pezinok, Lehnice, Bernolákovo.
  - Prosíme spevu schopných veriacich, aby podľa možností priložili svoj hlas k dobrému dielu a posilnili naše chrámové zbory Kyrillomethodeon a Chrysostomos.
  - Pod hlavičkou Košickej eparchie vydalo OZ Byzantinos knihu *Múdrosť na cestu*. Ide o zbierku rozhovorov s duchovnými otcami kresťanského Východu od autora Sergeja Bolšakova. Kúpou knihy za príspevok 8 € môžete podporiť pútnické miesto Klokočov.

ĎAKUJEME

- V nedeľu, 25. 6. 23 sme pri zbierke na dobročinné diela sv. otca (bývalý názov „Halier sv. Petra“) podporili sv. otca pri jeho starostlivosti o univerzálnu cirkev sumou 440 €. Vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“
  - Ďakujeme všetkým, ktorí ste sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na príprave a realizácii Letného eparchiálneho tábora pre deti a mládež v termíne od 2. do 7. júla 2023 v Tatranskej Lesnej.
  - Bohu známa osoba darovala na podporu farnosti 30 €, iný, Bohu známy daroval 70 €, a iný, Bohu známy oferoval 50 €. Vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“
  - Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Semberovej a Vavříkovej* (1. 7. 23) a rodine *Ďukovej a Porhinčákovej* (8. 7. 23)
    - 15. 7. 2023 v rozpise nasledujú: rod. *Mocková a Žačiková*
    - 22. 7. 2023 sú na rade rod. *Beblavá, Pätoprstá a Rimová*
- Ďakujeme za Vašu službu.

BLAHOŽELÁME

- V sobotu, 1. 7. 23 sa naše farské spoločenstvo rozrástlo o nového člena, *Rafaela Petra Kadleca*. Novoosvietenému Božiemu služobníkovi i celej jeho rodine blahoželáme a vyprosujeme Božie požehnanie na *mnohaja i blahaja lita!*

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte: **osobne:** o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717